

Llongyfarch aelodau newydd i'r Orsedd

Ar fore Llun 2 Mehefin cyhoeddwyd enwau'r rheini fydd yn cael eu derbyn i'r Orsedd drwy anrhydedd yn Eisteddfod Genedlaethol Wrecsam eleni. Llongyfarchwn bawb yn wresog iawn, gan ddiolch am eu gwaith o fewn Cymru. Yn eu plith y mae llawer sy'n weithgar ym mywyd yr eglwys, a dymunwn yn dda i bawb wrth iddynt gael eu derbyn i'r orsedd eleni. Mae'r anrhydeddau hyn, a gyflwynir yn flynyddol, yn gyfle i roi clod i unigolion o bob rhan o'r wlad am eu cyfraniad arbennig i Gymru, ein hiaith a'u cymunedau lleol ar hyd a lled Cymru. Braf yw cael cydnabod y bobl hyn drwy drefn anrhydeddau'r Orsedd, a'u hurddo ar Faes yr Eisteddfod ar gyrion dinas Wrecsam, fore Llun 4 Awst a bore Gwener 8 Awst.

Ymhlith yr enwau eleni mae nifer yn cael eu cydnabod am eu cyfraniad i fywyd crefyddol ac ysbrydol Cymru. Llongyfarchwn y Parch Gethin Rhys sydd newydd ymddeol fel Swyddog Polisi Cytûn. Wrth ei gyflwyno i'r orsedd, dywedwyd: Mae Gethin Rhys, Caerdydd, wedi gwasanaethu Cymru a'i chrefydd, ei gwleidyddiaeth a'i chymdeithas gyda'i graffter meddwl a chyda'i ymroddiad i weld cymuned gyfiawn ddiragfarn yn ein gwlad. Yn ei swydd fel swyddog polisi Cytûn mae wedi cyflwyno tystiolaeth ac awgrymiadau i bwyllgorau amrywiol y Llywodraeth a'r enwadau, i eglwys ac unigolion er mwyn gwella polisïau a pherthnasau. Yn ystod y pandemig bu'n allweddol yn trafod canllawiau gyda'r Llywodraeth ac yn eu cyflwyno i eglwys a chymunedau. Bu Gethin hefyd yn gwasanaethu ar Gyngor Rhyng Ffydd Cymru, corff hanfodol i hybu goddefgarwch a dealltwriaeth rhwng cymunedau yng Nghymru. Mae'n ddiwinydd craff, yn wleidydd amyneddgar ond penderfynol ac yn gymdeithasegwr tyner a deallus.

Gethin Rhys

Bill Davies

Jane Harries

John Morgans

Llongyfarchwn Jane Harries hefyd, sydd wedi gweithredu am flynyddoedd fel Ysgrifennydd Cymdeithas y Cymod yng Nghymru. Wrth ei chyflwyno, dywedwyd: Mae Jane Harries, Pen-y-bont ar Ogwr, yn ymgyrchydd dros heddwch a chyfiawnder, ac wedi chwarae rhan flaenllaw yn y gwaith o adeiladu Cymru fel cenedl heddwch. Bu'n ysgrifennydd Cymdeithas y Cymod ac mae wedi cefnogi pobl ifanc i ddatblygu neges Heddwch ac Ewyllys Da yr Urdd. Bu hefyd yn ysgrifennydd grŵp Menter Academi Heddwch Cymru. Fel aelod o'r Crynwyr, mae'n ffyddiog bod heddwch a chymodi'n bosibl yng Nghymru a'r tu hwnt, ac wedi cyfrannu'n sylweddol at adeiladu cymdeithas well. Mae'n dal i fod yn bositif yn wyneb trais ac anghyfiawnder, ac yn credu bod heddwch yn cychwyn ynom ni'n hunain.

Hyfryd oedd gweld enw'r Parch John Morgans, Penrhys ar y rhestr hefyd, yn gydnabyddiaeth am ei waith arloesol fel gweinidog ar y stad honno yn y Rhondda. Wrth ei gyflwyno, dywedwyd: Mae John Morgans wedi cyfrannu'n helaeth i fywyd ecwmenaidd eglwys Cymru drwy ei weinidogaeth gyfoethog, yn arbennig yng nghymuned Pen-rhys yn y Rhondda. Mae'n gredwr cryf mewn cyfiawnder cymdeithasol, a bu'n weithgar iawn ymhlith cymunedau cymoedd de Cymru yn ystod streic y glowyr. Pan oedd yn gymedrolwr i'r Eglwys Unedig Ddiwygiedig yng Nghymru, penderfynodd y teulu symud o'u cartref yng Nghaerdydd i dŷ cyngor ar ystâd Pen-rhys, er mwyn cefnogi'r gweinidog, a phan y'i penodwyd yn weinidog, aeth ati gyda'i wraig, Norah, i sefydlu Eglwys Unedig Llanfair. Mae wedi dysgu'r Gymraeg ac yn gefnogol i bob math o weithgareddau celfyddydol Cymraeg.

Mae ei lyfr newydd sy'n cofnodi stori Penrhys yn cael ei gyfieithu i'r Gymraeg, 'Penrhys - y pentre ar y Bryn'.

Mae Mr Bill Davies, Caerdydd yn Gadeirydd Ymddiriedolwyr Undeb Bedyddwyr Cymru ac yn aelod o bwyllgor Cenn@d. Llongyfarchwn yntau hefyd - a diddorol yw sylwi bod 3 o gyn-selogion eglwys Emaus Bangor wedi ei anrhydeddu eleni, sef Bill Davies, Dewi Llwyd a Gwenllian Lansdown Davies. Wrth gael ei gyflwyno i'r orsedd dywedwyd: Yn wreiddiol o Borthmadog, mae Bill Davies, Caerdydd, wedi cefnogi eisteddfodau lleol a chenedlaethol ar hyd a lled Cymru dros y blynyddoedd. Bu'n ysgrifennydd cyffredinol Eisteddfod Bro Llandegfan am dros 20 mlynedd, yn gadeirydd Eisteddfod Môn, 2008, ac erbyn hyn mae'n aelod ac yn ymddiriedolwr o Eisteddfod Gadeiriol Caerdydd, gan weithredu fel yr is-gadeirydd. Mae hefyd yn is-gadeirydd Cymdeithas Eisteddfodau Cymru. Bu'n gweithio ym maes adnoddau dynol drwy gydol ei yrfa, a hynny ar draws Cymru, gwasanaethodd ar nifer o gyrff a sefydliadau yma, gan gynnwys Awdurdod S4C a Thribiwnlysoedd Cyflogaeth Cymru, ac mae'n parhau i weithredu fel cadeirydd ymddiriedolwyr Undeb Bedyddwyr Cymru.

Rydym yn ymwybodol bod nifer o bobl eraill ar y rhestr yn selogion mewn eglwys ar hyd a lled Cymru - yn ddiagoniaid, blaenoriaid ac aelodau prysur. Llongyfarchwn bawb yn ddiwahân am yr anrhydedd ddaeth i'w rhan - a petai eglwys am yrru pwt atom yn llongyfarch aelod am eu derbyn i'r orsedd, byddem yn falch iawn o rannu'r newyddion hwnnw gyda darllenwyr Cenn@d.

